

Vergaderjaar 2007–2008

31 200 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2008

Nr. 209

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARISSEN VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 september 2008

1. Inleiding en context

Op 8 februari 2008 heeft uw Kamer een brief ontvangen over gelaatsbedekkende kleding¹ van de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden, van Justitie, voor Wonen, Wijken en Integratie en van de eerste ondergetekende. In deze brief is aangekondigd dat uw Kamer een voorstel van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ontvangt over de invoering van een verbod op gelaatsbedekkende kleding in het onderwijs. In deze brief komen wij, de bewindspersonen van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, met een voorstel.

In de genoemde brief aan uw Kamer van 8 februari 2008 is onder meer uiteengezet dat een algemeen verbod op het dragen van gelaatsbedekkende kleding in het openbaar, mogelijk noch wenselijk wordt geacht, maar dat in bepaalde sectoren een verbod op het dragen van gelaatsbedekkende kleding wel mogelijk is. Eén daarvan is de onderwijssector.

In het algemeen overleg van 24 april 2008 is de brief van 8 februari 2008 besproken. Tijdens dit overleg kwam naar voren dat uw Kamer voorstander is van een verbod op gelaatsbedekkende kleding in het onderwijs. Over de manier waarop een verbod op gelaatsbedekkende kleding op scholen kan worden gerealiseerd, is inmiddels overleg gevoerd met de PO-raad, de VO-raad, de MBO-raad en vertegenwoordigers van werknemersorganisaties. Uit deze overleggen kwam naar voren dat men een wettelijke verplichting niet noodzakelijk vindt omdat men het doel zelf kan realiseren, maar dat uitgaande van de keuze voor een wettelijk verbod de voorkeur overwegend uitgaat naar het opnemen van een inrichtingsvoorschrift (kwaliteitsbepaling) in de onderwijswetten. In paragraaf 5 van deze brief wordt nader ingegaan op de wijze waarop een verbod kan worden gerealiseerd.

¹ Kamerstukken II 2007/08, 31 200 VII, nr. 48.

2. Waarom een verbod op gelaatsbedekkende kleding in het onderwijs

2.1 Over de onwenselijkheid van gelaatsbedekkende kleding in het onderwijs

Onder gelaatsbedekkende kleding wordt alles verstaan wat een gezicht zodanig bedekt dat het niet meer herkenbaar is en wat ervoor zorgt dat gezichtsuitdrukkingen niet meer zichtbaar zijn.

Gelaatsbedekkende kleding is met name om pedagogisch-didactische redenen onwenselijk in het onderwijs.

Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de overheid, de onderwijsinstellingen in staat te stellen om kwalitatief goed onderwijs te verzorgen. Jongeren moeten immers goed worden voorbereid op hun functioneren in de samenleving van nu en morgen. Dat is niet alleen in het belang van de jongere, dat dient ook een algemeen maatschappelijk belang (met jongere of met leerling worden in deze brief de onderwijsdeelnemers bedoeld). Het dragen van gelaatsbedekkende kleding staat daaraan in de weg. Het dragen van gelaatsbedekkende kleding is namelijk onverenigbaar met het vereiste van goede communicatie in het onderwijsleerproces, waarvan non-verbale expressie en articulatie belangrijke onderdelen vormen. Voor het onderwijsleerproces is het van belang dat zichtbaar is hoe een leerling zich voelt, een bepaald woord articuleert en reageert op vraagstukken die in de les of op het schoolplein worden besproken. Vanwege het belang van goed onderwijs moeten de gezichtsuitdrukkingen van leerlingen te zien zijn en moeten leerlingen de gezichten van docenten en ander onderwijspersoneel kunnen zien. De onderlinge communicatie wordt immers zeer bemoeilijkt indien die uitdrukkingen niet zichtbaar zijn. Het onderwijsleerproces kan dan niet optimaal plaats vinden. Gezichtsuitdrukkingen kunnen ook een aanwijzing zijn voor hoe het met iemand gaat. Dit is niet alleen van belang bij het overdragen van kennis, maar ook in verband met de zorg voor leerlingen. Een verbod tot het dragen van gelaatsbedekkende kleding in onderwijsinstellingen is dus direct gekoppeld aan de condities voor een (pedagogisch) klimaat waarbinnen goed onderwijs maximaal mogelijk is.

Deze communicatieve aspecten staan zoals gezegd voorop bij een verbod op gelaatsbedekkende kleding.

Bovendien is gelaatsbedekkende kleding op scholen ongewenst in verband met de taken van scholen om leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op de maatschappij. Zo dient het onderwijs op scholen voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs mede gericht te zijn op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie¹. Actief burgerschap en sociale integratie worden belemmerd door het dragen van gelaatsbedekkende kleding, aangezien deze kleding een barrière opwerpt voor onderlinge communicatie. Ook scholen die beroepsonderwijs en volwasseneneducatie verzorgen hebben de wettelijke taak bij te dragen aan het maatschappelijk functioneren van de deelnemers². Overigens is het additioneel aan de genoemde gronden ook van belang dat de betrokkenen bij het onderwijs verzekerd zijn van veiligheid in de omgeving en het didactisch klimaat. De identiteit van betrokkenen moet daartoe kenbaar zijn: maakt de juiste persoon de voor hem of haar bestemde toets, wordt een kleuter door de juiste persoon van het schoolplein gehaald, enz. Het verbod dient dus ook nog een ander doel: de veiligheid van alle betrokkenen binnen de onderwijsinstelling.

2.2 De omvang van het probleem in de praktijk

Hoeveel personen in Nederland gelaatsbedekkende kleding dragen, is niet

¹ Zie art 8 WPO, art 17 WVO en art 11 WEC.

² Zie art 1.2.1 WEB.

bekend. Hierover zijn geen betrouwbare cijfers voorhanden. In het onderwijs komt het voor dat opgroeiende jongeren, zoekend naar hun identiteit, soms van de ene dag op de andere besluiten gelaatsbedekkende kleding te gaan dragen. Ook komt het voor dat degenen die kinderen aanmelden of komen ophalen of naar school komen voor contact met onderwijspersoneel, gehuld gaan in gelaatsbedekkende kleding. Gelaatsbedekkende kleding wordt niet alleen gedragen uit godsdienstige motieven. Om allerlei redenen kan iemand zijn gezicht zodanig bedekken dat het onherkenbaar wordt. Gelaatsbedekkende kleding in welke vorm dan ook is ongewenst op scholen, aangezien de zorg voor leerlingen en de zorg voor een veilig schoolklimaat met zich brengen dat de gezichten van iedereen die zich op het schoolterrein bevindt, zichtbaar moeten zijn. Het is daarom in het algemeen ongewenst dat gezichten op school onherkenbaar worden gemaakt met gelaatsbedekkende kleding.

2.3 Waarom een verbod van overheidswege

Zoals is uiteengezet in paragraaf 2.1, is het dragen van gelaatsbedekkende kleding op scholen ongewenst, in de allereerste plaats vanwege het belang van goed onderwijs, de onderlinge communicatie, en voorts vanwege de zorg voor leerlingen, in verband met de taken van scholen om leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op de maatschappij en de orde en veiligheid op school.

Zoals in de meergenoemde brief van 8 februari 2008 is aangegeven, kunnen scholen zelf al zorgen voor een verbod op gelaatsbedekkende kleding. Lang niet alle scholen maken gebruik van deze mogelijkheid. Uit overleg met verschillende belangenorganisaties is naar voren gekomen dat scholen op zich geen bezwaar hebben tegen het verbieden van gelaatsbedekkende kleding, al is dat in de meeste gevallen nog niet gebeurd op de scholen. Scholen die al een verbod op gelaatsbedekkende kleding hebben ingesteld, hebben dat vaak op verschillende manieren gedaan. Daardoor kan de reikwijdte van het verbod (zie paragraaf 3 hieronder) verschillen van school tot school. Het kan tot onduidelijkheid en onbegrip leiden wanneer op de ene school iets wel mag wat op de school ernaast niet is toegestaan. Daar kan ook de acceptatie van het verbod onder lijden.

Dit alles in aanmerking genomen, stellen wij voor om verplicht te stellen dat een verbod op gelaatsbedekkende kleding wordt ingevoerd op alle scholen die onder het bereik vallen van de Wet op het primair onderwijs (WPO), de Wet op het voorgezet onderwijs (WVO), de Wet op de expertisecentra (WEC), de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) en de Leerplichtwet 1969 (LPW). Het is de bedoeling dat er een duidelijke norm komt die voor alle onderwijsinstellingen op gelijke wijze geldt. Iedereen weet dan waar hij zich aan te houden heeft. Dit bevordert de rechtszekerheid en de rechtsgelijkheid.

3. Reikwijdte van ons voorstel

Ons voorstel voor de reikwijdte van het verbod op gelaatsbedekkende kleding is als volgt.

Het verbod wordt ingesteld:

- op zowel openbare als bijzondere scholen;
- op zowel bekostigde als niet-bekostigde scholen;
- voor alle onderwijssectoren, behalve voor de sector hoger onderwijs;
- op alle plaatsen waar het onderwijsproces zich afspeelt, dat wil zeggen het gehele schoolterrein, met inbegrip van buitenterreinen;
- voor alle personen die zich bevinden op het schoolterrein, dus niet alleen voor leerlingen en onderwijspersoneel;
- gedurende de tijd dat het onderwijsproces zich afspeelt.

Verder moet worden voorzien in een algemeen geformuleerde uitzonde-

ring die erop ziet dat gelaatsbedekkende kleding tijdelijk kan worden gedragen indien en zolang dit noodzakelijk is voor de veiligheid of om medische redenen; daarnaast kunnen scholen desgewenst voorzien in een in de tijd begrensde uitzondering of ontheffingsmogelijkheid voor incidentele (culturele) gelegenheden.

Hierna volgt een toelichting op deze reikwijdte.

3.1 Een verbod voor het primair, voortgezet en middelbaar onderwijs (PO-, VO- en BVE-sector)

Voor de sector hoger onderwijs gaat de wettelijke verplichting om een verbod op gelaatsbedekkende kleding in te stellen niet gelden. Dit heeft te maken met de redenen voor het instellen van het verbod. Die liggen primair in het verlengde van het pedagogisch-didactische klimaat waarbij ouders moeten weten dat hun kinderen bij de uitvoering van hun (gedeeltelijke) leerplicht niet met bedekte gezichten worden geconfronteerd. Bij hoger onderwijs gaat het in principe om volwassenen die zich uit eigen beweging naar een instelling begeven.

Instellingen voor hoger onderwijs hebben overigens de juridische middelen om eigenstandig te besluiten een verbod op gelaatsbedekkende kleding in te stellen. In dit verband wijzen wij op artikel 7.57h van de WHW: vaststellen van huisregels en ordemaatregelen met betrekking tot «de goede gang van zaken in de gebouwen en terreinen van de instelling».

3.2 Een verbod voor zowel openbare als bijzondere scholen, bekostigde en niet-bekostigde

Het verbod op gelaatsbedekkende kleding gaat gelden op alle onderwijsinstellingen die vallen onder het bereik van de WPO, WVO, WEC, WEB en LPW, dus op zowel openbare als bijzondere scholen, bekostigde en niet-bekostigde scholen. De redenen voor het instellen van een GBK-verbod (zie paragraaf 2.1 van deze brief), in het bijzonder de pedagogisch-didactische redenen, gelden immers voor al deze categorieën. Zowel het bekostigde als het niet-bekostigde onderwijs in deze sectoren valt onder het toezicht van de onderwijsinspectie. Dit toezicht kan niet los worden gezien van de verantwoordelijkheid die de overheid heeft voor kwalitatief goed onderwijs¹. In het belang van het waarborgen van kwalitatief goed onderwijs mag de overheid dus eisen stellen, ook aan bijzondere en niet-bekostigde scholen die vallen onder het bereik van de WPO, WVO, WEC, WEB en LPW.

Hierbij is ook de vrijheid van richting van bijzondere scholen in beeld. Veel van de ruimte van bijzondere scholen die verband houdt met hun vrijheid van richting, is niet absoluut bepaald, maar kan in een afweging met andere belangen worden betrokken. In de loop der tijd heeft de (onderwijs)wetgever veel van deze afwegingen verricht. Artikel 23 van de Grondwet is voldoende flexibel gebleken om met ontwikkelingen in de tijd om te gaan. Een voorbeeld hiervan is het opnemen van de opdracht aan het onderwijs om zich te richten op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.²

Een afweging als hierboven bedoeld, met één van die andere belangen, is nu aan de orde: de regering ziet een verbod op gelaatsbedekkende kleding als een noodzakelijke minimumeis aan de inrichting van het onderwijs. Wordt aan die eis niet voldaan, dan is de kwaliteit van het onderwijs rechtstreeks in het geding. Dit maakt de eis zowel noodzakelijk als aanvaardbaar.

¹ Zie ook Kamerstukken II 1992/93, 22 900, nr. 3, blz. 3.

² Zie bijvoorbeeld artikel 8, derde lid, van de WPO.

3.3 Een verbod voor het hele schoolterrein

De in paragraaf 2.1 genoemde redenen voor een verbod op gelaatsbedekkende kleding op scholen brengen met zich dat een verbod zich niet kan beperken tot het klaslokaal of het schoolgebouw. Het onderwijsleerproces beperkt zich immers niet tot de klas, maar vindt ook plaats in de rest van het gebouw en op het sportterrein, de speelplaats enz. Daarnaast moet de identiteit steeds kunnen worden vastgesteld van degenen die zich bevinden op het schoolterrein met het oog op de veiligheid op school. Ook in verband met de zorg voor leerlingen is het van belang dat het verbod op het gehele schoolterrein gaat gelden. Een verbod met deze reikwijdte is bovendien helder voor iedereen en het handhaven van een algemeen verbod op het hele schoolterrein is eenvoudiger dan wanneer er allerlei uitzonderingen voor specifieke plaatsen zouden gelden.

3.4 Een verbod voor iedereen die zich bevindt op het schoolterrein

Voor iedereen die zich om welke reden ook bevindt op het terrein van een school, moet duidelijk zijn dat gelaatsbedekkende kleding daar in beginsel niet is toegestaan. Om de in paragraaf 2.1 genoemde redenen is het van belang dat het verbod gaat gelden voor iedereen. Ook hier geldt dat een eenduidig verbod beter is (een duidelijke norm, eenvoudiger te handhaven) dan wanneer er allerlei uitzonderingen zouden gelden, waardoor de ene persoon wel zou mogen wat een ander niet mag.

3.5 Een verbod gedurende onderwijstijd

Het verbod moet gaan gelden op de dagen dat het onderwijsproces zich afspeelt. Op de meeste scholen wordt geen les gegeven op zaterdag en zondag. Op deze dagen en in vakantietijd worden lokalen soms verhuurd aan amateur-orkesten, toneelverenigingen en dergelijke. Het verbod hoeft dan niet te gelden. Een verbod gedurende de tijd dat het onderwijsproces zich afspeelt, houdt in dat het verbod geldt gedurende de hele dag, op alle dagen waarop les wordt gegeven of examens worden afgenomen of anderszins sprake is van onderwijsactiviteiten.

3.6 Noodzakelijke tijdelijke en/of incidentele uitzonderingen

Het is noodzakelijk om ook uitzonderingen te regelen op het verbod op gelaatsbedekkende kleding. Soms is gelaatsbedekkende kleding immers incidenteel en/of tijdelijk nodig, juist vanwege de veiligheid of de gezondheid. Zo moet een gasmasker worden gedragen bij het repareren van een gaslek en bij een verwonding aan het gezicht kan gezichtsbedekkend verband nodig zijn. Daarom moet een algemeen geformuleerde uitzondering die incidenteel en/of tijdelijk mogelijk is, deel uitmaken van het verbod op gelaatsbedekkende kleding. Daarnaast kan een school voor incidentele gelegenheden als toneel, cabaret, carnaval op school, tijdelijk een ontheffing van het verbod of een uitzondering op het verbod mogelijk maken.

4. Vrijheid van godsdienst en vrijheid van onderwijs, verbod tot (indirecte) discriminatie

Een verbod op het dragen van gelaatsbedekkende kleding kan inbreuk maken op de vrijheid van godsdienst en op het recht van een onderwijsinstelling om het onderwijs naar eigen goeddunken in te richten (de vrijheid van inrichting).

Een verbod op het dragen van gelaatsbedekkende kleding betekent een beperking van de godsdienstvrijheid voor degenen die om godsdienstige redenen gelaatsbedekkende kleding willen dragen. De vrijheid van gods-

dienst is echter geen onbeperkt recht. Volgens artikel 6, eerste lid, van de Grondwet heeft een ieder het recht zijn godsdienst vrij te belijden, behoudens verantwoordelijkheid volgens de wet. Dit betekent dat bij een wet in formele zin de godsdienstige en levensbeschouwelijke vrijheid kan worden beperkt. De vrijheid van godsdienst wordt ook beschermd door artikel 9 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Blijkens de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens kan de wetgever beperkingen betreffende dergelijke aspecten van de kleding stellen op grond van artikel 9, tweede lid, van dat verdrag.

Naar aanleiding van een school die een verbod op gelaatsbedekkende kleding had ingesteld voor het gehele schoolterrein, oordeelde de Commissie gelijke behandeling¹ dat dit verbod weliswaar indirect onderscheid oplevert naar godsdienst, maar dat dit onderscheid objectief gerechtvaardigd was, gezien het belang van de onderlinge communicatie, het kunnen vaststellen van de identiteit van degenen die zich bevinden op het schoolterrein en vanwege de naleving van de op de onderwijsinstelling rustende wettelijke taken. De Commissie oordeelde dat een verbod op het dragen van gelaatsbedekkende kleding noodzakelijk is om deze drie doelen te bereiken, aangezien het verbod in verhouding staat tot de aangegeven doelen en deze doelen niet kunnen worden bereikt op een andere manier die geen indirect onderscheid met zich brengt. Daarmee is voldaan aan de eisen van subsidiariteit en proportionaliteit.

In het eerste lid van artikel 23 Grondwet staat dat het onderwijs een voorwerp van de aanhoudende zorg is van de regering. Het tweede lid van artikel 23 Grondwet bepaalt dat het geven van onderwijs vrij is, behoudens het toezicht door de overheid. Dit toezicht kan niet los worden gezien van de verantwoordelijkheid die de overheid heeft voor kwalitatief goed onderwijs. Ook de vrijheid van onderwijs is dus niet ongelimiteerd. In het belang van het waarborgen van kwalitatief goed onderwijs mag de overheid op grond van artikel 23 van de Grondwet eisen stellen. Deze eisen kunnen de vrijheid van bijzondere onderwijsinstellingen raken om het onderwijs in te richten naar eigen goeddunken. Indien er al bijzondere onderwijsinstellingen bestaan die tegen een verbod op gelaatsbedekkende kleding zijn: wij zijn van oordeel dat de inbreuk die wordt gemaakt op hun vrijheid het onderwijs naar eigen goeddunken in te richten, te rechtvaardigen is, en verwijzen voor de relatie met artikel 23 van de Grondwet ook naar paragraaf 3.2 van deze brief. Overigens is het zeer de vraag of er onderwijsinstellingen zijn die voorstander zijn van gelaatsbedekkende kleding op school.

5. Hoe kan een verbod geregeld worden?

Er zijn verschillende manieren waarop gerealiseerd kan worden dat een verbod op gelaatsbedekkende kleding gaat gelden op alle scholen. De reikwijdte van het verbod is van invloed op de manier waarop het geregeld kan worden. Zo is het denkbaar dat een verplichting voor scholen om hiervoor te zorgen, alleen bij wijze van bekostigingsvoorwaarde wordt opgenomen in de onderwijswetten. Zou dit echter uitsluitend als bekostigingsvoorwaarde worden geregeld, dan zou die verplichting niet gelden voor het niet-bekostigde onderwijs dat onder de onderwijswetten valt. Omdat de pedagogisch-didactische redenen voor een verbod op gelaatsbedekkende kleding evenzeer gelden voor het niet-bekostigde onderwijs, valt deze optie af.

In theorie is het ook denkbaar dat het dragen van gelaatsbedekkende kleding op scholen strafbaar wordt gesteld met een (lichte) boete, bij voorbeeld een geldboete van de eerste categorie. Het voordeel van een

---

¹ Cgb 20 maart 2003, oordeel 2003-40.

strafrechtelijke bepaling zou zijn dat er dan een heldere norm is die rechtstreeks van toepassing is op eenieder die zich bevindt op het schoolterrein. Het nadeel is echter dat het dragen van gelaatsbedekkende kleding dan geheel in de strafrechtelijke sfeer wordt getrokken, terwijl de primair pedagogisch-didactische redenen voor het instellen van het verbod (zoals verwoord in paragraaf 2.1) daar geen aanleiding toe geven. Gezien die redenen ligt het het meest voor de hand een inrichtingsvoorschrift in de onderwijswetgeving op te nemen.

Op grond van een aantal overwegingen verdient het de voorkeur het verbod op gelaatsbedekkende kleding op scholen te realiseren door het opnemen van een inrichtingsvoorschrift in de onderwijswetten.

Een inrichtingsvoorschrift kan betrekking hebben op zowel bekostigde als niet-bekostigde scholen.

Een inrichtingsvoorschrift kan worden opgenomen in de WPO, WVO, WEC, WEB en LPW en richt zich tot het bevoegd gezag van de school. Het voorschrift zal inhouden dat het bevoegd gezag ervoor zorgt dat er een verbod komt op het dragen van gelaatsbedekkende kleding op het terrein van de scholen die onder de bevoegdheid van het bevoegd gezag vallen. Door dit in een inrichtingsvoorschrift op te nemen, wordt de verantwoordelijkheid neergelegd bij het bevoegd gezag van de school. Vanwege de redenen voor het verbod op gelaatsbedekkende kleding hoort de verantwoordelijkheid daar ook te liggen. Het gaat immers om het belang van goed onderwijs, de onderlinge communicatie, de zorg voor leerlingen, de taken van scholen om leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op de maatschappij en de orde en veiligheid op school.

6. Handhavings- en uitvoeringsaspecten

De onderwijsinspectie ziet toe op de kwaliteit van het onderwijs door onderzoek te doen naar de naleving van wettelijke voorschriften en naar andere aspecten van kwaliteit. Als instrument voor de beoordeling van de kwaliteit zijn toezichtkaders ontwikkeld. De inspectie kan in haar toezichthoudende taak meenemen of op de scholen daadwerkelijk een verbod op gelaatsbedekkende kleding is geregeld, nadat in de onderwijswetten het desbetreffende inrichtingsvoorschrift is opgenomen en nadat de toezichtkaders zijn aangepast.

Nadat in de onderwijswetten het desbetreffende inrichtingsvoorschrift is opgenomen, dient het bevoegd gezag van de scholen te regelen – bij voorbeeld in hun huisregels – dat het niet is toegestaan zich in het schoolgebouw of op het schoolterrein te begeven in gelaatsbedekkende kleding. OCW kan daarbij behulpzaam zijn. Een handreiking voor gedragsregels op school is in ontwikkeling. Deze handreiking is bedoeld als hulpmiddel voor scholen en is te zien als een vervolg op de reeds bestaande Leidraad kledingvoorschriften¹. Zowel in de reeds bestaande leidraad als in de komende handreiking wordt aandacht besteed aan de invoering van een verbod op gelaatsbedekkende kleding. Op deze manier wordt ernaar gestreefd de lasten voor scholen zo beperkt mogelijk te houden.

7. Tijdpad

Wij streven ernaar dat een voorstel van wet medio 2009 aan uw Kamer kan worden aangeboden.

8. Samenvatting voorstel

Gelaatsbedekkende kleding is om diverse redenen onwenselijk in het onderwijs, in het bijzonder om pedagogisch-didactische redenen (zie paragraaf 2.1 van deze brief). Vanwege het belang dat zowel uw Kamer als

---

¹ Vindplaats: <http://www.minocw.nl/documenten/brief2k-2003-doc-25011b.pdf>

het kabinet hecht aan een verbod op gelaatsbedekkende kleding op scholen, het gegeven dat op veel scholen nog geen verbod is ingevoerd en het belang dat de reikwijdte van het verbod overal hetzelfde is, stellen wij voor om verplicht te stellen dat op alle scholen die vallen onder het bereik van de WPO, de WVO, de WEC, de WEB en de LPW een verbod op gelaatsbedekkende kleding wordt ingevoerd.

Het is goed als er een duidelijke norm komt die op alle onderwijsinstellingen op gelijke wijze geldt, zodat iedereen weet waar hij aan toe is. Daarom zou een inrichtingsvoorschrift moeten worden opgenomen in de WPO, WVO, WEC, WEB en LPW, inhoudende dat het bevoegd gezag van de school ervoor zorgt dat er een verbod komt op het dragen van gelaatsbedekkende kleding in de gebouwen en op het bijbehorende terrein van de school.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
R. H. A. Plasterk

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. A. M. Dijkema

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart